

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом по
ВСП «Фаховий коледж УДУНТ»
від «29» грудня 2021 № 33-к

Директор

Герман САВЧЕНКО

ІНСТРУКЦІЯ № 3

**З ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПЕРВИННОГО ТА ПОВТОРНОГО ІНСТРУКТАЖІВ ПОСАДОВИХ
ОСІБ ТА ПРАЦІВНИКІВ, УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дана інструкція є нормативним документом обов'язковим для дотримання посадовою особою, викладачем, куратором групи, лаборантом, майстром, тренером, спеціалістом - учасником освітнього процесу (далі - працівник), який, згідно своїх посадових обов'язків, проводить інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності для інших працівників на робочому місці та для здобувачів освіти Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж Українського державного університету науки і технологій» (далі – ВСП «Фаховий коледж УДУНТ»)

При оформленні на роботу всі працівники повинні пройти попередній медичний огляд. При подальшій роботі медичні огляди проводяться періодично в терміни, визначені законодавством відповідно до умов праці.

З працівником повинні бути проведені інструктажі з охорони праці: вступний (при вступі на роботу), первинний (на робочому місці), повторний (один раз на шість місяців).

У разі необхідності з працівником проводять позаплановий та цільовий інструктажі з охорони праці.

Якщо при проведенні занять працівник використовує електрообладнання (прилади, пристрої, комп'ютери), він повинен пройти відповідне навчання з наступною перевіркою знань.

Працівник повинен дотримуватися встановленого на ВСП «Фаховий коледж УДУНТ» режиму праці та відпочинку і вимагати його дотримання від здобувачів освіти.

Працівник повинен знати правила пожежної безпеки і вміти користуватися первинними засобами пожежогасіння (вогнегасниками).

Кожен працівник повинен знати місце знаходження медичної аптечки, вміти користуватись медикаментами з аптечки та надавати домедичну допомогу. У разі раптового погіршення самопочуття здобувача освіти чи працівника або нещасного випадку, працівник повинен негайно викликати швидку медичну допомогу за тел. 103.

Один раз на три роки проходить навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності з наступною перевіркою знань.

При виконанні професійних обов'язків на працівника можуть діяти такі шкідливі або небезпечні фактори:

- висока психофізіологічна напруга;
- висока концентрація уваги;
- небезпека ураження електрострумом;
- небезпека при роботі з хімічними реактивами;
- небезпека виникнення загорань та пожеж;
- порушення параметрів мікроклімату в навчальних приміщеннях;
- довготривалі статичні навантаження.

Якщо вплив шкідливих та небезпечних факторів, які діють на працівника під час освітнього процесу, можна зменшити за рахунок засобів індивідуального захисту, то вони видаються згідно з типовими або галузевими нормами та у відповідності з колективним договором між профспілковим комітетом та адміністрацією університету.

Працівник має право відмовитись від дорученої роботи, не пов'язаної з його прямими обов'язками, якщо є небезпека для його здоров'я чи життя, або для людей, які його оточують і навколишнього середовища.

Працівник зобов'язаний:

- Дотримуватись Правил внутрішнього трудового розпорядку.
- Бережливо ставитись до устаткування і обладнання та використовувати його за призначенням. Утримувати в чистоті робоче місце.
- При виявленні будь-яких несправностей обладнання, повідомити про це адміністрацію і до усунення недоліків до роботи не приступати.
- Періодично проходити медичне обстеження.
- Виконувати тільки ту роботу, за якою пройдено інструктаж з охорони праці і до якої він допущений.
- Знати і виконувати вимоги нормативних актів, інструкцій з охорони праці, правил користування засобами колективного та індивідуального захисту.

Забороняється приступати до роботи у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, а також у хворобливому стані.

Працівник зобов'язаний, оперативно повідомляти адміністрацію ВСП «Фаховий коледж УДУНТ» про:

- всі недоліки в навчальному процесі, які негативно впливають на здоров'я здобувачів освіти, а також у випадку ймовірності виникнення аварійної ситуації;
- кожний нещасний випадок із здобувачами освіти та працівниками.

У цьому разі першочергові дії працівника мають бути спрямовані на надання домедичної допомоги потерпілим та забезпечення безпеки здобувачів освіти.

Працівник несе персональну відповідальність за життя та здоров'я здобувачів освіти під час занять та заходів, які він проводить або організовує.

Працівник повинен співпрацювати з адміністрацією ВСП «Фаховий коледж УДУНТ» у справі створення безпечних і нешкідливих умов праці, повідомляти про порушення вимог охорони праці і пожежного режиму.

У своїй роботі Працівник повинен проводити профілактичну роботу щодо дотримання здобувачами освіти вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності(правил дорожнього руху, безпечної поведінки в побуті та громадських місцях).

Знання і виконання вимог цієї інструкції є посадовим обов'язком Працівника, а їх невиконання - порушенням трудової дисципліни, що тягне за собою відповідальність, встановлену чинним законодавством України.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

Перед початком занять у навчальному приміщенні, працівник повинен перевірити санітарно-гігієнічний стан приміщення, меблів, обладнання, технічних засобів навчання, робочих місць здобувачів освіти, їх відповідність нормам охорони праці, правилам безпеки, санітарії та гігієни.

Оглянути робоче місце та впевнитись, що воно достатньо освітлене, підлога справна, суха і чиста (неслизька).

При необхідності використання здобувачами освіти обладнання, пристроїв, працівник повинен перевірити їх справність, наявність захисних засобів, відсутність травмонебезпечних факторів.

Проведення інструктажів з безпеки життєдіяльності із здобувачами освіти:

Перед початком занять нового навчального року один раз на рік куратори груп, зобов'язані провести із здобувачами освіти **вступний** інструктаж з безпеки життєдіяльності із реєстрацією на окремій сторінці у журналі обліку навчальних занять.

Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться перед початком кожного практичного заняття (практичної, лабораторної роботи тощо) у кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі, перед початком канікул, а також перед початком заходів за межами ВСП «Фаховий коледж УДУНТ» із реєстрацією в окремому журналі реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти, який зберігається в кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі.

Позаплановий інструктаж з безпеки життєдіяльності із здобувачами освіти проводиться у разі порушення ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці та безпеки життєдіяльності під час освітнього процесу, що може призвести чи призвело до травм, надзвичайних ситуацій, зміни умов виконання навчальних завдань (лабораторних робіт,

виробничої практики, професійної підготовки тощо), а також у разі нещасних випадків, що сталися під час освітнього процесу за межами ВСП «Фаховий коледж УДУНТ».

Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться із здобувачами освіти в разі організації позанавчальних заходів (олімпіади, турніри з предметів, екскурсії, туристичні походи, спортивні змагання), під час проведення громадських робіт (прибирання територій, приміщень, науково-дослідна робота на навчально-дослідній ділянці).

Працівник зобов'язаний ознайомити здобувачів освіти з правилами безпечної експлуатації обладнання, інструментів, пристроїв, які використовуються в навчальному процесі.

При встановленні порушень вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності в приміщенні для занять, працівник не має права розпочинати чи продовжувати роботу із здобувачами освіти до усунення недоліків, які загрожують їхньому життю та здоров'ю.

Працівник зобов'язаний повідомити керівника або відповідальну особу ВСП «Фаховий коледж УДУНТ» про причини відміни занять у кабінеті.

Працівник повинен знати шляхи евакуації здобувачів освіти на випадок аварійних ситуацій.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

Робоче місце Працівника повинно бути зручним, мати відповідне освітлення, утримуватись в чистоті і порядку. Не дозволяється захащувати його сторонніми предметами.

Необхідно працювати з дотриманням безпечних прийомів і методів праці та не припускати поспішність у роботі.

Працівник контролює обстановку під час занять та забезпечує безпечне проведення освітнього процесу.

Під час занять у навчальному кабінеті виконується тільки та робота, яка передбачена розкладом і планом занять.

При проведенні демонстраційних робіт, лабораторних і практичних занять на допомогу: викладачу повинен бути призначений лаборант, якщо це передбачено штатним розписом ВСП «Фаховий коледж УДУНТ». Здобувачам освіти забороняється виконувати функції лаборанта.

Працівнику під час занять забороняється виконувати будь-які види ремонтних робіт на робочому місці здобувача освіти чи в приміщенні. Ремонт виконується спеціально підготовленим персоналом ВСП «Фаховий коледж УДУНТ» (електромонтером, слюсарем, електромеханіком).

Якщо під час освітнього процесу раптово погіршився стан здоров'я одного із його учасників, мають бути прийняті екстрені заходи:

- при погіршенні стану здоров'я здобувача освіти (запаморочення, втрата свідомості, кровотеча з носа та інше) працівник надає йому необхідну домедичну допомогу та викликає медичну допомогу;

- при погіршенні стану здоров'я працівника здобувачі освіти повідомляють про це адміністрацію ВСП «Фаховий коледж УДУНТ». Адміністрація організує надання допомоги хворому та вживає заходів щодо продовження занять зі здобувачами освіти.

Працівникові (відповідальній особі) забороняється залишати здобувачів освіти, з якими він проводить навчальні заняття, екскурсії, заходи без нагляду. Відповідальна особа повинна вживати заходи дисциплінарного впливу до здобувачів освіти, які свідомо порушують правила безпечної поведінки під час занять.

Працівник зобов'язаний повідомляти адміністрацію ВСП «Фаховий коледж УДУНТ» про всі недоліки в забезпеченні охорони праці, безпеки життєдіяльності, які знижують рівень безпеки здобувачів освіти (норми освітленості, мікроклімату, несправність обладнання, інструментів тощо).

В процесі роботи необхідно:

- для запобігання можливого захворювання не допускати переохолодження від руху повітря (протягів, вентиляції);

- через кожні 2-3 години стоячої роботи необхідно проводити перерви на 5-10 хвилин, для відпочинку використовувати зручні меблі;

- використовувати інструменти та інвентар тільки за призначенням.

Не допускається скупчення сторонніх предметів на робочому місці.

При використанні електричного та іншого обладнання, устаткування, апаратів, засобів механізації працівник повинен керуватись правилами та інструкціями, що викладені в паспортах (технічних описах) на ці прилади і апарати, обладнання, устаткування.

Не можна залишати апарати, обладнання, устаткування включеними в електромережу без нагляду. Необхідно відключити апарати, обладнання, устаткування від мережі живлення при перебоях в подачі електроенергії, під час грози, тощо.

Забороняється:

- працювати з несправним обладнанням та за відсутності заземлення електрообладнання;
- працювати при недостатньому освітленні;
- вмикати електрообладнання мокрими руками;
- користуватись саморобними електронагрівальними приладами;
- підіймати і переносити самому вантаж, що перевищує допустимі норми (для жінок 7 кг);
- палити на робочому місці;
- використовувати поза планом занять відкрите полум'я, легкозаймисті та горючі речовини, кислоти, ртуть, інші сильнодіючі та отруйні речовини.

4. ВИМОГО БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

- Після закінчення роботи необхідно: - привести в порядок робоче місце; - прибрати в установлені місця наочні посібники, журнали, зошити, інструменти та інші матеріали;
- відключити працюючі апарати, обладнання, устаткування від електромережі, вимкнути освітлення;
 - перевірити, чи усі здобувачі освіти покинули приміщення, закрити вікна, квартирки, закрити приміщення та здати ключі у місце їх зберігання;
 - повідомити керівництво про виявлені порушення з охорони праці.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

При виникненні аварійної ситуації працівник повинен:

- припинити роботу, виключити апарати, обладнання, устаткування, усунути джерело небезпеки, якщо це необхідно, покинути небезпечну зону;
- негайно повідомити адміністрацію ВСП «Фаховий коледж УДУНТ» про виникнення аварійної ситуації, її місце знаходження;
- допомагати в усуненні аварійної ситуації;
- діяти чітко, без метушні, запобігати проявам паніки серед здобувачів освіти та працівників;
- швидко, без паніки, евакуювати здобувачів освіти із приміщення шляхами евакуації.

При нещасних випадках з учасниками освітнього процесу необхідно надати їм домедичну допомогу, викликати швидку медичну допомогу за тел. 103, повідомити адміністрацію ВСП «Фаховий коледж УДУНТ», вжити заходів для збереження обставин, за яких стався нещасний випадок, якщо це не створює загрози для життя і здоров'я інших працівників.

У випадку загоряння необхідно:

Вжити заходів для евакуації та збереження матеріальних цінностей. Зателефонувати за тел. 101.

Зачинити вікна, квартирки, відключити електроприлади, вентиляцію, винести у безпечне місце горючі матеріали.

Приступити до гасіння загоряння, застосовуючи первинні засоби пожежогасіння.

Полум'я необхідно гасити наступними засобами:

- при загорянні рідин, які змішуються з водою - будь-яким вогнегасником, струменем води, піском, сукняною ковдрою;
- при загорянні речовин, які не змішуються з водою — вогнегасниками порошковими, вуглекислотними, піском, покривалами;
- для гасіння палаючої електропроводки, електроприладів їх необхідно спочатку відключити від електромережі (вимкнути з розетки або вимкнути рубильник на електрощиті) і гасити порошковим або вуглекислотним вогнегасником;
- при загорянні легкозаймистих речовин для їх гасіння застосовують будь-які вогнегасники, пісок, сукняні ковдри;
- для гасіння палаючих дерев'яних частин застосовують будь-які засоби пожежогасіння.

Після прибуття пожежних підрозділів необхідно виконувати розпорядження керівника гасіння пожежі.